

16

10. März

2
794 gm

MEDICATIO DUARUM FOEMINARUM
CEPHALALGIA,
LABORANTIUM:

Q V A M,

DEO OPT. MAX. AUXILIANTE;
SUB PRÆSIDIO
VIRI CLARISSIMI

D. HENRICI REGII,

Reip. Ultraject. POLIATRI, & Medicinæ
Professoris Ordinarii, ac Philosophi
eximii,

Publicæ disquisitioni exhibet

PETRUS ANGILLIUS, Lugd.-Batav.

Ad diem . Septembris, horâ 9. matutinâ.

TRAIECTI AD RHENUM,
TYPIS Gifberti à Zijll, & Theodori ab Ackersdijck,

clō lo c l.

Rara pietatis fidelitatisque Viro

D. JOHANNI ANGILLIO, Avo nonagenario,

U T E T

D. PETRO ANGILLIO, Patri observando,

D. JOHANNI ANGILLIO, Fratri conjunctissimo,

D. JACOBO ANGILLIO, Patruo venerando,

D. JACOBO DE HAEN,

D. SAMUELI DE HAEN,

D. JUSTO DE HAEN,

} Avunculis hono-
randis:

D. PETRO DE BELS,

D. SAMUELI VOSSELIO,

D. ALBERTO DE BELS,
L.A.M.

} Ecclesie
Christi
Mini-
stris.

} Cognatis
dilectissi-
mis.

D. SYMONI DE BELS, Philo-
sophiæ Studiofo.

D. YSBRANTO BYLANDT, Amico gratificando.

D. F. CRYTENBERGIO, quondam Præceptori.

D. JOHANNI MAURO ARABI, Amico amicissi-
mo.

Hanc Disputationem

OFFERT

PETRUS ANGILLIUS.

MEDICATIO FÆMINÆ
C E P H A L A L G I A,

Ex causâ calidâ Laborantis.

I.

Fæmina quadraginta annos nata, sanguinea, calidiore diæta diu usa, incidit in ingentem dolorem punctorium verticis & occipitis, ad cervicem usque desinentem, qui non externo contactu, sed capitis motu exacerbatur, atque ideo immota in lecto jacet. Punctiones quas in capite sentit, subinde remittuntur, subinde ita ingravescunt, ut ægra animo linqatur. Adest, citra sitim, magnus totius corporis calor, pulsus celer, urina rubicunda. Interdum post somnum quædam præter rationem loquitur.

II.

Afficitur in hac ægra caput, secundum verticem, occiput & cervicem, quod ex dolore illas partes occupante est manifestum; afficitur etiam cerebrum secundum substantiam & spiritus, item secundum meningis, quod ex sermonibus præter rationem interdum prolatis, & ex dolore, non externo contactu, sed motu capitis exacerbato, innotescit: item cor & totum corpus, quod ex pulsu celeri, urina rubicunda, & totius corporis calore patet.

III.

Morbus, qui eam affligit, est intemperies capitis, secundum verticem, occiput, & cervicem, calida & acris sive biliosa; quæ in illis partibus ingentem dolorem punctorium excitans, dolor capitis ex causis calidis orta, vulgo appellari solet.

IV.

Causa procatartica hujus morbi est diæta calida, qua hæc ægra fuit usa. Inde enim, adjuvante temperamento ipsius sanguineo, humores calidi & acres in ipsius corpore geniti, antecedentem huic morbo præbuerunt causam: pars vero ejus in caput, circa meningis in vertice & occipite, ac ad cerebrum, item foris ad cervicem usque delata, ac ad cor & in totius corporis habitum distributa, ibique calorem præter naturam concipiens, partesque illas ve-

mentius alterans & vellicans, *continens* hujus morbi & symtoma-
tum jam commemoratorum est causa.

V.

Humores enim calidi & acres, ad meninges circa verticem & occiput, ac ad interiora cervicis subinde delati, vehementiorem iis partibus, quæ acutissimi sunt sensus, intulerunt motum & punctio-
nes, & hinc *punctorium dolorem, subinde remittentem & deinde rursus
ingravescentem, ac motu corporis, quo etiam interiora agitantur, non ve-
ro externo contactu, qui tantum exteriora premit, exacerbationes inse-
rentem;* & interdum etiam *in animi deliquium ægram nostram, per spi-
ritus animales in fibras cordis & vasorum ejus constrictorias ex
dolore nimis copiose determinatos, precipitantem.*

VI.

Adest autem calor totius corporis, citra sitim, ac urina rubicunda;
quia humores isti in corde vehementius, citra febrim incalescunt,
& inde in totum corpus atque in renes impulsivi totum corpus val-
de calefaciunt, urinamque biliosis suis partibus adultis rubore
tingunt.

VII.

Et quia sanguis & spiritus ille calidus, per somnum non satis dis-
cussus ex cerebro, ipsum cerebrum vehementius & inordinatius
agitat, hinc fit, ut ægra nostra interdum, *post somnum deliros habeat
sermones.*

VIII.

Morbus hic satis est periculosus ob cerebrum affectum, doloris
gravitatem, & delirium hic subinde conjunctum post somnum:
nam in maniam vel phrenitidem, vel apoplexiam posset degenera-
re. Quia tamen nostra ægra est valida, bene sperandum & ad *cura-
tionem* accedendum censeo:

IX.

Quæ in causæ procatartica, antecedentis, & continentis,
ac intemperiei per contraria ablatione, & doloris sedatione con-
sistet.

X.

Mox itaq; *vena in brachio pertundatur, sanguisque educatur ad ℥ viij.*
Sequenti die *purgetur* tali haustu:

R̄. Manna calabrica ℥j. syr. ros. sol. cum rheo ℥β.

Aq. hordei. q. s. M. F. haustus, mane exhibendus.

Postridie, adhibeantur, si dolor etiamnum urgeat, *cucurbitulae*
quatuor vel sex scapulis, cum scarificatione. Et

Et sub vesperam utatur *lotione pedum*, in decocto camomillæ & fol. salviæ facta, per horas duas, quæ lotio sequentibus diebus bis quotidie, mane ac vesperi sc., reiterabitur.

Atque ad somnum conciliandum & doloris sedationem, sub tempus somni, talem sumat potiunculam somniferam & anodynam.

℞. aq. lactuca ℥ j. betonica ℥ β.
syr. de papav. ℥ iij, de acetositate citri ℥ β.
Misc. F. potio.

Et collo talis sacculus applicetur.

℞. farsur. triticei p. ij. sem. papav. albi ℥ j. β.
rosar. rubr. ℥ j. mastiches ℥ iij, rad. galangæ ℥ j.
conquassata & inclusa sacculo vino irrorentur & calide applicentur collo circa nucham.

XI.

Ad corroborationem debiliū virium utatur tali conservâ :

℞. conservâ rosar., majoranæ an ℥ j.
spec. diarrhod. abbatis ℥ iij.
cum syr. de limonibus q. s.
misc. ad formam electuarii,

De quo sumat ægra subinde magnitudinem castanea majoris.

Tandem si gravitas capitis, uti hic sepe fit, post punctiones ablatas ægræ sit molesta, talis capiti imponatur cucupha:

℞. fursuris tritici p. ij. sem. papav. alb. ℥ j. β.
rosar. rubr. ℥ j. mastiches ℥ iij.
rad. galangæ ℥ j. ireos ℥ ij.
sem. coriandr. ℥ iij.

contundantur & cum linteo & cotone F. cucupha.

Corpusque iterum purgetur blande tali purgante medicamento :

℞. manna calabricæ,
syr. ros sol. cum rheo an ℥ j.
aq. hordei q. s. m. F. haustus.

XII.

In diætâ aër, in quo ægra degit, sit frigidus humidus. Victu utatur, parco refrigerante & humectante, ex lactuca, acetosa, portulaca, endivia, cichorio, citriis, aurantiis, cerasis, hordeatis. Abstineat à vino, potus sit cerevisia tenuis. Somnus sit longior. Perturbationes animi vehementiores, ut & inedia, vitentur.

MEDICATIO FOEMINÆ
DOLORE CAPITIS

Ex causâ frigidâ Laborantis.

I.

MAtrona triginta annorum, pituitosa, otiosa, alimentis frigidioribus uti solita, postquam, ineunte hyeme, se, aëri nebuloso, frigido, & humido, ac vento, exposuisset, magno dolore correpta est, qui totum caput occupat, illudque gravat. Facies multo pallore est perfulsa, in ore pituita abundat; pulsus est parvus, rarus, languidus; urina pallida, crassa.

II.

Afficitur in hac ægra caput, idque potissimum *secundum meninges & ipsam cerebri substantiam*, ut patet ex dolore totum caput occupante & gravante.

III.

Morbus, qui ægram affligit, est intemperies meningum & substantiæ cerebri pituitosa & acris, quæ in illis partibus dolorem gravativum excitans, *dolor capitis ex causa frigida* appellari solet.

IV.

Causa procatartica hujus morbi est usus diutinus alimentorum frigidorum, quo, adjuvante vitâ otiosâ & temperamento ægræ pituitoso, multi frigidi & acres humores in ipsius corpore geniti, *antecedentem* huic morbo præbuerunt causam. Illi verò ad cerebrum & meninges delati, ibique vi aëris frigidi humidi & ventosi retenti, à reliquo sanguine separati, & in substantiam istarum partium effusi, illasque partes suâ copiâ gravantes & distendentes, & acrimoniâ vellicantes, *continens* hujus morbi symptomatumque sunt causa.

V.

Dum enim illas partes vellicando & distendendo ac pungendo vehementius movent, *dolorem in iis* excitant. Dum ad cor feruntur, sua frigiditate faciunt *pulsus tardum, rarus, languidum*. Dum crassa & cruda excrementa ad renes pelluntur, *urina evadit pallida & crassa*. Dum multi pituitosi humores ad faciem deferuntur, *oritur pallor*. Dum illi ad palatum propelluntur, *os pituitâ redundat*.

VI. Morbus

VI.

Morbis hic in corpore, ex pituita debili, est periculofus, minaturque paralyfin, apoplexiam, catarrhum, epilepsiam, vel alium gravem affectum.

VII.

Ideoque diligenti curatione est aggrediendus, quæ in causæ pro-catarcticæ, antecedentis, continentis, & intemperiei, ac doloris per contraria correctione consistet.

VIII.

Primo itaque purgetur talibus pilulis:

*R̄. pil. cochiarum gr. xij.
scammonij gr. x.
cum syr. ros. sol. q. s. F. pil. N°. IV.
mane exhibendæ.*

Et utatur tali apozemate.

*R̄. rad. feniculi, petroselini, an. ℥ j. liquerit. ras. ℥ij.
herb. betonica, hyssopi, calamint., capill. ven.,
melissæ, majoranæ an. m. j.
flor. stachados p. j.
sem. anisi, feniculi an ℥ j. β.
decoq. ex aq. comm. ad lib. j. colatura.
adde syr. de hyssopo, oxymell. simpl. an. ℥ j.
miscæ F. Apozema, de quo sumat bis in die ℥ iij.
pro dosi.*

Biduo post primam purgationem iterum purgetur talibus pilulis:

*R̄. pilular. de hiera simpl. alephangin. an gr. xv.
scammonij gr. viij. miscæ F. pilulæ N^o. vij. mane exhibendæ.*

Postridie in scapulis adhibeantur cucurbitæ sex cum scarificatione, & mediocris sanguinis quantitas educatur.

Et deinde reiteretur apozema prius præscriptum, addendo sub finem decoctionis fol. sennæ ℥ j, & decoquendo ad lib. j, de quo sumat ℥ iij. semel indie.

IX.

Postquam ita aliquoties purgata fuerit universaliter, ad particulares evacuationes erit veniendum; itaque tali utatur apophlegmatismo:

R̄. uvay.

Rx. uvar, pass. ℥ij.

hyssopi, sampsuchi an ℥β.

mastiches ℥ij.

cum pauco melle & cera F. globuli masticatorii.

Succo etiam rutæ, majoranæ, betæ, loco errhini, utatur: uti etiam hoc gargarismo.

Rx. herb. melisse, betonica, salvia an. m. β.

sem. sinapi ℥ij. ficus No. v. f. decoctio pro lib. j.

colatura adde mellis ros. oxymell. squill. an. ℥ij.

M. F. gargarismus, quo tepide utatur longe à pastu.

Frons & tempora tali inungantur linimento:

Rx. unguenti alabastrini. ℥j.

ol. irini, rutacei an. ℥j. misce.

Si dolor perseveret, pilulis ante præscriptis subinde purganda erit.

Interea, ubi ita corpus erit evacuatum, cerebrum etiam erit roborandum tali electuario:

Rx. conserv. flor. anthos ℥j. β.

theriaca ℥ij.

rad. acori condita ℥ij.

spec. diamusci dulc. ℥ij.

cum syr. de betonica q. s. F. electuarium,

de quo sumat castaneæ magnitudinem,

post singulos pastus.

Ad roborandum caput F. cucupha ex flor. stachad. salvia. majorana, lavendula, origano, absynthij M. β.

nucis muschatæ, macis an. ℥j. cum panno serico q. s.

X.

In victus ratione aër sit calidus siccus. Cibus ex carnibus vervecinis, galli naceis, ovis forbilibus; assa hic elixis præferenda. Alimenta condiuntur serpillo, majorana, hyssopo. Potus sit parcus, ex vino tenui. Motus sit mediocris: uti & somnus. alvus debet esse lubrica, vomitus vitandus. Tristitia vitanda.

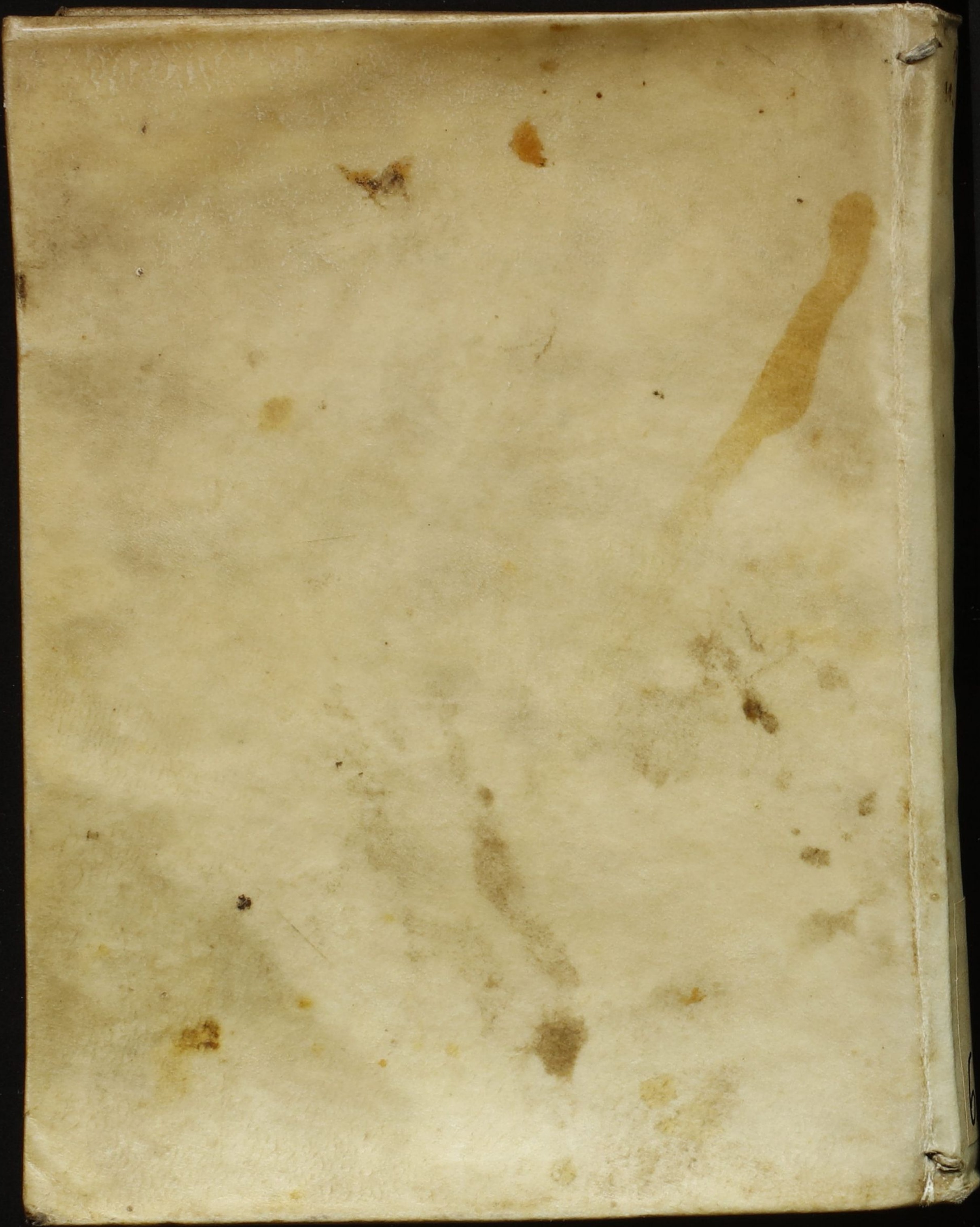
00 A 6396

ULB Halle 3
002 928 167

Sl

MEDICATIO DUARUM FOEMINARUM
C E P H A L A L G I A,
 L A B O R A N T I U M:

Q V A M,

DEO OPT. MAX. AUXILIANTE;
 S U B P R A E S I D I O

V I R I C L A R I S S I M I

D. H E N R I C I R E G I I,

Reip. Ultraject. P O L I A T R I, & Medicinæ
 Professoris Ordinarii, ac Philosophi
 eximii,

Publicæ disquisitioni exhibet

P E T R U S A N G I L L I U S, Lugd.-Batav.

Ad diem . Septembris, horâ 9. matutinâ.

T R A I E C T I A D R H E N U M,

T Y P I S *Gisberti à Zjll, & Theodori ab Ackersdyck,*

c l o l o c l .

lor. 3 β.

ensum

agat hoc linimento:

ol. cydon. ʒ j.

asari, santali rubr. & albi.

eratur concoctu facilis, cor-
 apis, perdicibus, pullis gal-

